

Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка
Навчально-науковий інститут фізичної культури
Кафедра теорії та методики фізичної культури

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Методика викладання фізичної культури у закладах освіти»

Галузь знань: 01 Освіта/Педагогіка

Спеціальність: 014 Середня освіта (Фізична культура)

Освітньо-професійна програма: Середня освіта (Фізична культура) другий (магістерський) рівень

Мова навчання: українська

Погоджено науково-методичною комісією
НН інституту фізичної культури
« 31 » 08 2023 р.
Голова: Мороз Л.В., к. пед. н., доцент

Розробник:

Рибалко Петро Федорович - д. пед. н., професор, професор кафедри ТМФК

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри теорії та методики фізичної культури Сум ДПУ імені А. С. Макаренка

Протокол № 1 від « 31 » серпня 2023 р.

Завідувач кафедри
Томенко О.А., д. фіз. вих., професор

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів — 8,5	Магістр	Обов'язкова/ вибіркова	
		Рік підготовки:	
1-й		1-й	
Семестр			
1-2-й			
Лекції			
16 / 14год.		4 / 4год.	
Практичні, семінарські			
20 / 22 год.		4 / 4год.	
Лабораторні			
---		---	
Самостійна робота			
84 / 97год.		112 / 125год.	
Консультації:			
0/2год.	0/2год.		
Вид контролю: екзамен			
Загальна кількість годин - 255			

Мета вивчення навчальної дисципліни

Формування уявлення про ЗО, особливості роботи вчителя, викладача фізичної культури у ЗО, про нормативно-правові документи з фізичного виховання для закладів освіти, про Програму фізичної культури у ЗО, про характеристику особливостей вчителя фізичної культури роботи викладача фізичного виховання, про права та обов'язки викладачів ЗО, уявлення про зміст та організацію професійно-педагогічної освіти у ЗО. Студенти повинні засвоїти знання з дисципліни «Методика викладання фізичної культури у закладах освіти»; теорію та методику навчання студентів різних спеціальностей; вміти підбирати оптимальний вид активної діяльності для учнів та студентів різних спеціальностей; використовувати психологічні та адаптивні прийоми, підходи до розв'язання нестандартних ситуацій; форми організації навчального процесу у закладах освіти; структуру закладу вищої освіти; реалізовувати права та обов'язки викладачів ЗО; проводити лекційні та практичні заняття з фізичної культури з учнями і студентами різних курсів; працювати та розробляти документи планування (навчальний план, навчальну програму, робочу програму тощо).

1. Передумови для вивчення дисципліни

Передумовами є застосування теорії і методів педагогіки, психології, фізичного виховання і спорту, медико - біологічних дисциплін, методик викладання різних модулів занять з фізичної культури, основ наукових досліджень та інших дисциплін для здійснення професійної діяльності.

2. Результати навчання за дисципліною

Знання	ЗК 1. Здатність діяти відповідально і свідомо на засадах поваги до прав і свобод людини та громадянина; реалізовувати свої права та обов'язки; усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку, нетерпимості до корупційної поведінки, поважне ставлення до права й закону, володіння достатнім рівнем професійної правосвідомості	ПРН 1. Знає теоретико - методичні основи фізичного виховання різних груп населення, технології розвитку рухових умінь і навичок та фізичних якостей, гігієнічні основи діяльності у сфері фізичної культури. Методи навчання: пояснювально-ілюстративний, проблемного викладення (розповідь, пояснення, вказівки, розбір, презентація)
---------------	---	---

	<p>ЗК 2. Здатність до міжособистісної взаємодії, роботи в команді, спілкування з представниками інших професійних груп різного Рівня</p> <p>ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою, виявляти повагу та цінувати українську національну культуру, багатоманітність та мультикультурність у суспільстві; здатність до вираження національної культурної ідентичності</p>	<p>Методи оцінювання: усне опитування, практична перевірка, презентація результатів виконання завдань (усне опитування, захист індивідуальних завдань, презентації).</p>
	<p>ЗК 4. Здатність до прийняття ефективних рішень у професійній діяльності та відповідального ставлення до обов'язків, мотивування людей до досягнення спільної мети, дотримуватися принципів професійної етики, адаптуватися до різних професійних ситуацій</p>	<p>ПРН 2. Знає сучасні концепції гармонійного рухового, функціонального, інтелектуального та духовного розвитку людини</p> <p>Методи навчання: пояснювально-ілюстративний, проблемного викладення (розповідь, пояснення, вказівки, розбір, презентація)</p>
	<p>ЗК 5. Здатність до генерування нових ідей, виявлення та розв'язання проблем, ініціативності, творчості</p>	<p>Методи оцінювання: усне опитування, практична перевірка, презентація результатів виконання завдань (усне опитування, захист індивідуальних завдань, презентації).</p>
	<p>ЗК 6. Здатність здійснювати пошук, аналіз і оцінку інформації (у т.ч. за допомогою інформаційно-комунікаційних технологій), необхідної для постановки і вирішення професійних завдань, професійного та особистісного розвитку</p>	

	<p>ФК 1. Здатність формувати розуміння теоретико-методичних основ фізичного виховання різних груп населення, проектувати технології здоров'язбереження, розвитку рухових умінь і навичок та фізичних якостей, гігієнічних основ діяльності у сфері фізичної культури</p>	
<p>Уміння</p>	<p>ФК 3. Здатність застосовувати сучасні методи й освітні технології у фізичному вихованні для розвитку професійно важливих фізичних і психофізичних якостей у представників різних спеціальностей для реалізації професійно орієнтованої моделі організації фізичного виховання</p>	<p>ПРН 4. Володіє сучасними методами оцінювання результатів навчання та моніторингу змін фізичного стану учнів в процесі фізичного виховання.</p> <p>ПРН 5. Демонструє знання методики підготовки і проведення лекцій та практичних занять, організації самостійної роботи студентів, та учнів сучасної системи оцінювання їх знань, педагогіч</p>
	<p>ФК 4. Здатність оцінювати результати навчання та зміни фізичного стану учнів та студентів в процесі фізичного виховання.</p>	<p>ний такт і, як результат, вміння виконувати посадові обов'язки викладача, вчителя.</p> <p>Методи навчання: пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, частково -</p>
	<p>ФК 5. Здатність до виконання посадових обов'язків викладача, вчителя, володіння педагогічним тактом та високими моральними якостями, здатність застосовувати сучасні методики і</p>	<p>пошуковий, дослідницький (розповідь, пояснення, вказівки, показ, демонстрація)</p> <p>Методи оцінювання: усне опитування, письмове опитування, тестування (усне опитування, аналіз, оцінка практичного завдання).</p>

	освітні технології, з метою забезпечення якості навчально-виховного процесу у закладах загальної середньої та вищої освіти.	<p>ПРН 6. Володіти навичками аналізу, систематизації та оцінки передового педагогічного досвіду фізичного виховання для подальшого використання на практиці його найкращих напрацювань і основних концепцій, включаючи можливість бути наставником молодших колег у вдосконаленні педагогічної майстерності</p>
Комунікація	<p>ФК 6. Здатність до аналізу, систематизації та оцінки передового, педагогічного досвіду фізичного виховання для подальшого використання на практиці його найкращих напрацювань і основних концепцій, включаючи можливість бути наставником молодших колег у вдосконаленні педагогічної майстерності.</p>	<p>ПРН 10. Вміє реалізовувати міждисциплінарні зв'язки залежно від завдань і змісту навчально-виховного процесу, перевіряти, уточнювати, поповнювати знання.</p> <p>ПРН 11. Володіє різноманітними методичними прийомами, що активізують пізнавальну діяльність учнів та студентів.</p> <p>ПРН 12. Вміє розробляти перспективні та оперативні плани й програми шкільних спортивних гуртків та секцій у ЗЗСО.</p> <p>Методи навчання: пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, частково - пошуковий, дослідницький (розповідь, пояснення, вказівки, показ, демонстрація)</p> <p>Методи оцінювання: усне опитування, письмове опитування, тестування, реферат (усне опитування, аналіз, оцінка практичного завдання)</p>
Автономія та відповідальність	<p>ЗК 1. Здатність навчатися протягом усього життя в контексті неперервної фахової підготовки, вдосконалювати й розвивати свій інтелектуальний і загальнокультурний рівень з високим рівнем самостійності.</p> <p>ЗК 2. Здатність виявляти широке коло проблем, ставити мету та обирати ефективні шляхи її досягнення шляхом розуміння їх фундаментальних основ та використання як теоретичних, так і експериментальних методів.</p>	

3. Критерії оцінювання результатів навчання

Під час оцінювання знань необхідно:

- враховувати ступінь засвоєння матеріалу;
- здійснювати індивідуальний підхід;
- застосовувати гласність оцінки.

Кількість балів	Критерії оцінювання навчальних досягнень студента
90 — 100	<p>Кредит зараховано. контрольні заходи виконані лише з незначною кількістю помилок.</p> <p>Оцінка «відмінно» виставляється за повні, систематичні, логічно викладені знання. Студент вільно володіє навчальним матеріалом, виявляє особливі творчі здібності. Без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати необхідну інформацію для прийняття рішення у нестандартних ситуаціях. Переконаливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили. Має власну позицію по суті поставлених питань.</p>
82 - 89	<p>Кредит зараховано. Контрольні заходи виконані вище середнього рівня з кількома помилками.</p> <p>Оцінка «добре» передбачає, що, в цілому володіючи матеріалом, студент допускає незначні неточності та окремі помилки, виклад недостатньо систематизований, розуміння суті понять та категорій не завжди чітке.</p>
74 - 81	<p>Кредит зараховано. Контрольні заходи виконані вірно з певною кількістю суттєвих помилок.</p> <p>Оцінка «добре» передбачає, що, в цілому володіючи матеріалом, студент допускаю незначні неточності та окремі помилки, виклад недостатньо систематизований, розуміння суті понять та категорій не завжди чітке.</p>
64 - 73	<p>Кредит зараховано. Контрольні заходи виконані посередньо, зі значною кількістю недоліків.</p> <p>Оцінка «задовільно» виставляється студенту, який має суттєві</p>

	недоліки у викладі навчального матеріалу, має прогалини у знаннях, потребує навідних питань і не може самостійно побудувати логіку відповіді. Разом з тим оцінка “задовільно” передбачає засвоєння вузлових питань, розуміння суті основних проблем курсу.
60 - 63	Кредит зараховано. Виконання контрольних заходів задовольняє мінімальним критеріям. Оцінка «задовільно» виставляється студенту, який має суттєві недоліки у викладі навчального матеріалу, має прогалини у знаннях, потребує навідних питань і не може самостійно побудувати логіку відповіді. Разом з тим оцінка “задовільно” передбачає засвоєння вузлових питань, розуміння суті основних проблем курсу.
35-59	Кредит не зараховано. Студенту надається можливість скласти оговорені контрольні заходи для поліпшення підсумкової оцінки. Оцінка «незадовільно» виставляється студенту, який не розуміє суті поставлених питань, не має знань основних проблем та понять, не орієнтується в змістові основних понять методики викладання фізичної культури у ЗО у якості викладача фізичного виховання.
1 - 34	Кредит не зараховано. Студент повинен повторно освоювати навчальний матеріал дисципліни.

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточний контроль												Разом	Підсумковий контроль	Загальна сума
Теми														
T 1	T 2	T 3	T 4	T 5	T 6	T 7	T 8	T 9	T 10	T 11	T 12			
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	60	25	100
Контроль самостійної роботи														
1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	3	15		

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, заліку, курсового проекту (роботи), практики
90 — 100	A	відмінно
82 - 89	B	добре
74 - 81	C	
64 - 73	D	задовільно
60 - 63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1 - 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

4. Засоби діагностики результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є поточний контроль, комплексні тести, аналітичні звіти, реферати, презентації результатів виконаних завдань та досліджень, якість виконання рухових дій, що є виразом рівня опанування техніки передбачених програмою вправ різних модулів, на практичних заняттях контроль систематичності та активності роботи студентів протягом семестру над вивченням програмного матеріалу дисципліни, інші види індивідуальних та групових завдань тощо.

5. Програма навчальної дисципліни

5.1. Інформаційний зміст навчальної дисципліни

Тема 1. Фізична культура як суспільне явище

Тема 2. Теоретико-методичні основи системи фізичної культури в закладах освіти

Тема 3. Вимоги до сучасного уроку фізичної культури та до занять з фізичного виховання. Характеристика форм і методів організації занять..

Тема 4. Зміст і структура програми з предмету «Фізична культура у закладах освіти. Інноваційні підходи до занять з фізичного виховання які діють в закордонних державах

Тема 5. Теоретичні і методичні основи професійно-прикладної фізичної підготовки учнів та студентів у закладах освіти

Тема 6. Педагогічна майстерність вчителя, викладача фізичної культури.

Тема 7. Особливості методики викладання предмету «Фізична культура» у закладах освіти з модуля «Спортивні ігри».

Тема 8. Особливості методики викладання предмету «Фізична культура» у закладах освіти з модуля «Гімнастика».

Тема 9. Особливості методики викладання предмету «Фізична культура» у закладах освіти з модуля «Легка атлетика».

Тема 10. Особливості методики викладання предмету «Фізична культура» у закладах освіти з модуля «Лижна підготовка» та «Плавання».

Тема 11. Особливості розвитку фізичних якостей у учнів та студентів. Оцінка та контроль за рівнем фізичного розвитку та підготовленості.

Тема 12. Навчально-педагогічна документація. Вимоги до планування та ведення документації з фізичної культури у ЗО.

5.2. Структура та обсяг навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
Лекції		Практичн	Лабор.	Конс.	Самост.р	Лекції		Н.ракт. Практичн	Лабор.	Конс.	Самост.р	
Тема 1. Фізична культура як суспільне явище	16	2	2			12	18,5					18
Тема 2. Теоретико - методичні основи	18	2	2			14	18					18

системи фізичної культури в закладах освіти.											
Тема 3. Вимоги до сучасного уроку фізичної культури та до занять з фізичного виховання. Характеристика форм і методів організації занять.	24	4	2			18	18	1	1		16
Тема 4. Зміст і структура програми з предмету «Фізична культура у закладах освіти. Інноваційні підходи до занять з фізичного виховання які діють в акордонних державах	21	2	4			15	22	1	1		20
Тема 5. Теоретичні і методичні основи професійно - прикладної фізичної підготовки учнів та студентів у закладах освіти.	22	2	4			16	20	1	1		18

Тема 6. Педагогічна майстерність вчителя, викладача фізичної культури	26	4	6			16	24	1	1			22
Тема 7. Особливості методики викладання предмету «Фізична культура» у закладах освіти з модуля «Спортивні гри».	26	2	4			20	21	0,5	0,5			20
Тема 8. Особливості методики викладання предмету «Фізична культура» у закладах освіти з модуля Гімнастика».	16	2	2			12	21	0,5	0,5			20
Тема 9. Особливості методики викладання предмету «Фізична культура» у закладах освіти з модуля «Легка атлетика»	18	2	2			14	21	0,5	0,5			20
Тема 10. Особливості методики викладання предмету «Фізична культура» у закладах освіти з модуля «Лижна підготовка» та «Плавання»	22	2	4			14	21	0,5	0,5			20

Тема 11. Особливості розвитку фізичних якостей у учнів та студентів. Оцінка та контроль за рівнем фізичного розвитку та підготовленості .	20	2	4			14	22	1	1		20
Тема 12. Навчально - педагогічна документація. Вимоги до планування та ведення документації з фізичної культури у ЗО	26	4	6	2		14	29	1	1	2	25
Усього годин	255	30	42		2	181	255	8	8	2	237

6.3 Темі лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1.	Фізична культура як суспільне явище.	2	
2.	Теоретико-методичні основи системи фізичної культури в закладах освіти.	2	
3.	Вимоги до сучасного уроку фізичної культури та до занять з фізичного виховання. Характеристика форм і методів організації занять.	4	1
4.	Зміст і структура програми з предмету «Фізична культура у закладах освіти. Інноваційні підходи до занять з фізичного виховання які діють в закордонних державах.	2	1
5.	Теоретичні і методичні основи професійно-прикладної фізичної підготовки учнів та студентів у закладах освіти.	2	1
6.	Педагогічна майстерність вчителя, викладача фізичної культури.	2	1

7.	Особливості методики викладання предмету «Фізична культура» у закладах освіти з модуля «Спортивні ігри».	2	1
8.	Особливості методики викладання предмету «Фізичної культури» у закладах освіти з модуля «Гімнастика».	2	
9	Особливості методики викладання предмету «Фізичної культури» у закладах освіти з модуля «Легка атлетика».	2	1
10.	Особливості методики викладання предмету «Фізичної культури» у закладах освіти з модуля «Лижна підготовка» та «Плавання».	2	
11.	Особливості розвитку фізичних якостей у учнів та студентів. Оцінка та контроль за рівнем фізичного розвитку та підготовленості	4	1
12.	Навчально-педагогічна документація. Вимоги до планування та ведення документації з фізичної культури у ЗО	4	1
	Усього	30	8

6.4 Темі практичних (семінарських) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Фізична культура як суспільне явище	2	
2	Теоретико-методичні основи системи фізичної культури в закладах освіти	4	
3	Вимоги до сучасного уроку фізичної культури та до занять з фізичного виховання. Характеристика форм і методів організації занять.	4	2
4	Зміст і структура програми з предмету «Фізична культура у закладах освіти. Інноваційні підходи до занять з фізичного виховання які діють в закордонних державах	4	
5	Теоретичні і методичні основи професійно - Прикладної фізичної підготовки учнів та студентів у закладах освіти	4	
6	Педагогічна майстерність вчителя, викладача фізичної культури.	6	2
7	Особливості методики викладання модулів «Легка атлетика» та «Гімнастика».	4	
8	Особливості методики викладання модулів «Лижної підготовки», «Плавання» та «Спортивних ігор»	2	

9	Оцінка та контроль за станом здоров'я та рівнем фізичної підготовленості учнівської та студентської молоді	6	2
10	Навчально-педагогічна документація	6	2
		42	8

6.5 Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Фізична культура як суспільне явище	12	18
2	Теоретико - методичні основи системи фізичної культури в закладах освіти	14	18
3	Вимоги до сучасного уроку фізичної культури та до занять з фізичного виховання. Характеристика форм і методів організації занять.	16	16
4	Зміст і структура програми з предмету «Фізична культура у закладах освіти. Інноваційні підходи до занять з фізичного виховання які діють в закордонних державах	19	20
5	Теоретичні і методичні основи професійно – прикладної фізичної підготовки учнів та студентів у закладах освіти	16	18
6	Педагогічна майстерність вчителя, викладача фізичної культури.	16	22
7	Особливості методики викладання модулів «Легка атлетика» та «Гімнастика»	26	40
8	Особливості методики викладання модулів «Лижної підготовки», «Плавання» та «Спортивних ігор»	34	40
9	Оцінка та контроль за станом здоров'я та рівнем фізичної підготовленості учнівської та студентської молоді.	14	20
10	Навчально-педагогічна документація	14	25
	Разом	181	237

6. Рекомендовані джерела інформації

Основні:

1. Верблюдов І.Б. Лоза Т.О., Чередніченко С.В. Організація і методика оздоровчої фізичної культури: навч. посібник для студентів ВНЗ фізичної культури. Суми: Видавництво СумДПУ імені А. С.Макаренка, 2011. 244 с.
2. Гвоздецька С. В., Рибалко П. Ф., Прокопова Л. І. Підвищення рівня фізичної підготовленості дітей молодшого шкільного віку на основі використання індивідуальних завдань / С.В. Гвоздецька, П.Ф. Рибалко, Л.І. Прокопова //

Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. – Суми: СумДПУ ім. А.С.Макаренка, 2016, № 1 (55). – С. 266-272.

3. Дубинська О.Я. Курс лекцій з теорії фізичної культури, фізичного виховання різних груп населення: навч.-метод. посібник. Суми: Вид-во СумДПУ імені А.С. Макаренка, 2013. 248с.

4. Кислий В.М. Організація наукових досліджень: навч. - посібник. Суми: Університетська книга, 2011. 224 с.

5. Кісельов В. О., Рибалко П. Ф. Педагогічні умови підготовки майбутніх учителів фізичної культури до організації спортивно-масових заходів. Вісник Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка, 2020, Вип. 3 (44) с. 63 -70 DOI: 10.31376/2410-0897-2020-3-44-63-70

6. Ковальов І. М., Рибалко П. Ф., Корж - Усенко Л. В., Красілов А. Д. Жуков В. Л. Реформування системи фізичного виховання у закладах вищої освіти України *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*. Науковий журнал – Суми: Сум ДПУ ім. А.С. Макаренка, № 2 (106), 2021

7. Кузь В. Г. Нова українська школа за концепцією розвитку освіти на період 2015 - 2025 рр. // Педагогіка і психологія. Вісник АПН України. Вища школа. Комплект. - 2017. - № 1. - С. 21-26.

8. Іваній І.В. Фізична культура особистості фахівця фізичного виховання та спорту. Суми: Університетська книга, 2014. 128 с.

9. Лоза Т.О., Прокопова Л.І. Навчально-методичний комплекс з дисципліни «Методика викладання фізичного виховання у ЗВО для студентів спец. 014 Середня освіта (Фізична культура): навчально-методичний посібник. Суми: Вид-во СумДПУ імені А.С. Макаренка, 2019. 208с.

10. Лянной М. О, Рибалко П. Ф. Методика управління фізкультурно – оздоровчою діяльністю в сучасних закладах середньої освіти / М. Лянной, П. Рибалко, В. Ганчева, А. Красілов // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології : наук. Журнал – Суми: 2019., № 4 (88), - С. 280 - 289.

11. Прокопова Л.І., Лоза Т.О., Гвоздецька С.В. Навчально-методичний комплекс з дисципліни «Теорія і методика фізичної культури для студентів спец. 014 Середня освіта (Фізична культура)»: навчально-методичний посібник. Суми: Вид-во СумДПУ імені А.С. Макаренка, 2019. 260с.

12. Прокопова Л.І., Лоза Т.О., Гвоздецька С.В., Рибалко П.Ф., Жуков В.Л., Наскрізна програма практик для студентів 014 Середня освіта (Фізична культура: навчально- методичний посібник. Суми: Вид-во СумДПУ імені А.С.Макаренка, 2017. 198 с

13. Рибалко П.Ф., Гвоздецька С.В., Прокопова Л.І. Сучасні підходи до організації фізкультурно-оздоровчої роботи в закладах освіти. Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. – Суми: СумДПУ ім. А.С.Макаренка, 2016, № 3 (57). – С. 340-347.

14. Рибалко П. Ф. Професійна підготовка учителів фізичної культури до організації фізкультурно-оздоровчого середовища закладу загальної середньої освіти [Текст] : монографія / Рибалко П. Ф.; [наук. ред. О. В. Семеніхіна]. - Суми : Цьома С. П., 2019. - 380 с. : рис., табл. - Бібліогр.: с. 203-246. - 300 прим. - ISBN 978-617-7487-65-3

15. Рибалко П.Ф. Сучасні технології збереження та відновлення здоров'я молоді в діяльності фахівця з фізичної культури / П. Ф. Рибалко // Вісник Чернігівського національного педагогічного університету імені Т.Г. Шевченко. Вип. 136. Серія : Педагогічні науки. – Чернігів : ЧНПУ, 2016. – С. 181-184.

16. Рибалко П.Ф. Аналіз стану професійної підготовки майбутніх учителів фізичної культури до організації фізкультурно-оздоровчого середовища закладу загальної середньої освіти. Фізико-математична освіта. 2019. Випуск 4 (22). Частина 2. С. 39-45. URL: <https://fmo-journal.fizmatsspu.sumy.ua/publ/4-1-0-635>

17. Рибалко П. Ф. Проблема підготовки майбутніх учителів фізичної культури до організації фізкультурно-оздоровчого середовища закладу середньої освіти. *Science and education a new dimension : Pedagogy and Psychology*. 2020. (Будапешт, Угорщина) С. 38 - 42 (*Index Copernicus*)

18. Рибалко П. Ф. Трансформація освітнього простору в Україні в напрямку організації фізкультурно-оздоровчого середовища закладів загальної середньої освіти. *Інноваційна педагогіка*. 2019. № 19. С. 67-71.

19. Рибалко П. Ф. Особливості управління фізкультурно-оздоровчою діяльністю в закладах загальної середньої освіти сільської місцевості / П. Рибалко, Ю. Рашевська, В. Кас'ян // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології : наук. Журнал – Суми: 2019., № 8 (92), - С. 123 - 133.

20. Теорія та методика фізичного виховання. Загальні основи теорії і методики фізичного виховання. Под. ред. Т.Ю. Круцевич, Н. С. Пангелова, О. Д. Кривчикова. К.: Олимпийская література, Том 1. 2017. 384 с.

21. Сергієнко Л. П. Методика викладання у вищій школі (за професійним спрямуванням фізичне виховання, спорт і здоров'я людини): навчально-методичний комплекс. Микалаїв: Барви України, 2010, 160 с.

22. Теорія та методика фізичного виховання. Методика фізичного виховання різних груп населення. Под. ред. Т.Ю. Круцевич, Н.С. Пангелова, О.Д. Кривчикова К.: Олимпийская література, Том 2. 2017. 448 с.

23. Томенко О. А. Взаємозв'язок між показниками соматичного здоров'я, рухової активності, теоретичної підготовленості, оволодіння руховими діями та мотиваційно-ціннісної сфери школярів / О. А. Томенко // Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту. – 2011. – № 3. – С. 148–150.

24. Шиян Б. М., Папуша В. Г.. Методика викладання спортивно-педагогічних дисциплін у вищих навчальних закладах фізичного виховання і спорту: навчальний посібник. Харків: «ОВС», 2005. 208 с.

25. Язловецька Оксана. Фізичне виховання і спорт у шкільній освіті європейських країн / Оксана Язловецька // Рідна школа. — 2017. — № 3/4. — С. 75-80.

Додаткові:

1. Державна національна програма „Освіта” 2017 (Україна XXI століття).
2. Закон України „Про освіту” // Освіта. 2017. 25 червня.
3. Закон України „Про фізичну культуру та спорт”. К: 2015. С.80.
4. Круцевич Т. Ю. Предмет і зміст теорії і методики фізичного виховання: лекції для студентів, аспірантів та слухачів підвищення кваліфікації, викладачів фіз. виховання. К.: НУФВС, 2001 25 с.

Інформаційні ресурси:

1. Закон України «Про вищу освіту». <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.
2. Закон України «Про освіту» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>.

3. Закон України «Про фізичну культуру і спорт». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3808-12>.
4. Національна рамка кваліфікацій. Додаток до постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1341.
5. Наказ МОН України від 01.06.2016 за №600 «Про затвердження та введення в дію методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів вищої освіти» -http://old.mon.gov.ua/files/normative/2016-06-01/5555/nmon_600.zip
6. Наказ МОН України від 31.05.2016 за №506 про затвердження переліку Предтних спеціалізацій спеціальності 014 «Середня освіта (за предметними спеціалізаціями)», за якими здійснюється формування і розміщення державного замовлення та подання спеціальностей (предметних спеціалізацій) в системі підготовки педагог них кадрів. - <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0798-16>

8. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення

Аудіовізуальні, технічні і комп'ютерні засоби навчання: комп'ютер, мультимедійний проектор, екран.

Навчальні аудиторії, які обладнані для проведення лекційних і семінарських занять, презентації лекцій в Power point, спортивний інвентар та обладнання.